

Mihail Mihayloviç Prişvin

Mavi Kız

Böceği

Çeviren: Birsen KARACA

L 914 yılındaki Birinci Dünya Savaşı'nda cepheye askeri muhabir olarak sıhhiye eri üniformasıyla gittim ve kısa süre sonra Batıdaki bir çarpışmanın içine düştüm. Tüm izlenimlerimi kaydediyordum, ama etrafımda olup bitenlerin korkunçluğunu sözcüklerle anlatmakta aciz kaldığım ve işe yaramadığım duygusunun beni hiç bırakmadığını itiraf ediyorum.

Bir keresinde bir sıcak savaş sırasında yaşlı bir yüzbaşı bana:

– Nasıl oluyor da böyle bir anda utanmadan boş işlerinize uğraşabiliyorsunuz? diye bağırdı.

– Ne yapabilirim? diye sordum, onun bu kararlı ses tonundan çok memnun olarak.

– Hemen koşun, kaldırın şu insanları, yaralıları toplamak ve üzerlerine yerleştirmek için okuldan sıraları çıkartıp getirmelerini söyleyin...

İnsanları kaldırdım, sıraları taşıdım, yaralıları yerleştirdim, bir edebiyatçı olduğumu unuttum ve birden kendimi gerçek bir insan gibi hissetmeye başladım, öyle mutluydum ki, burada, savaşta, yalnızca bir yazar değildim.

Bu sırada ölmekte olan biri bana:

– Su!.. diye fısıldadı.

Hemen su için koştum. Ama içmedi, durmadan:

– Su, su, dere!... diye tekrar ediyordu.

Şaşkınlıkla ona bakmaya başladım ve birden her şeyi anladım: ıslıl ıslıl gözleriyle, ruhundaki ipiltiyi yansıtan titreyen incecik dudaklarıyla çocuk denecek yaşta birisiydi bu.

Sihhiye eriyle birlikte bir sedye aldık ve onu dere kıyısına götürdük. Sihhiye eri gitti ve ben, ormanın içerisinde derenin kıyısında ölmekte olan çocukla yalnız kaldım. Akşam güneşinin ışınları içerisinde mavi kız böcekleri küçük koyun üzerinde dönüp duruyorlardı. Hemen yanı başımızda, koyun bittiği yerde derenin dökülen suları her zamanki güzel şarkısını söylüyordu.

Yaralı, gözlerini kapatmış dinliyordu, şiddetli savaşı anlatan kansız dudakları hummalı bir şekilde hareket ediyordu.

Ve işte savaş sevimli bir çocuk gülümsemesiyle son buldu, gözleri açıldı:

– Teşekkür ederim, diye fısıldadı.

Koyun üzerinde uçmakta olan mavi kız böceğini görünce bir kez daha gülümsedi, bir kez daha “teşekkür ederim” dedi ve yeniden gözlerini kapattı.

Suskunluk içerisinde bir süre geçti ve birden dudakları yeniden hareket etmeye başladı, yeni bir savaş başlamıştı:

– Hâlâ uçuyor mu? dediğini duydum

Mavi kız böceği hâlâ dönüyordu.

– Uçuyor, diye cevap verdim.

Yeniden gülümsedi ve kendinden geçti.

Bu arada hava ağır ağır kararıyordu, düşüncelerimde uzaklara uçup gitmiş, dalmışım. Birden onun:

– Hâlâ uçuyor mu? diye sorduğunu işittim.

– Uçuyor, dedim bakmadan ve düşünmeden.

– Ben neden göremiyorum? diye sordu gözlerini güçlkle açarak.

Korktum. Bir keresinde ölen birisinin ölmeden az önce görme yeteneğini kaybettiğini, oysa bizimle son derece mantıklı konuştuğuna tamkık etmişim. Sakın şimdi de öyle olmasın: önce gözleri ölmüş olmasın. Ama kız böceğinin uçtuğu tarafa kendim de baktım ve hiçbir şey göremedim.

Hasta kendisini aldattığımı anladı, üzüldü ve sesizce gözlerini kapattı.

İçim yanıyordu ve birden uçan mavi kız böceğinin berrak suyun içerisindeki yansımasını gördüm. Karanlık ormanın fonunda onu fark edememiştik, ama su aydınlık kalıyor, hava karardığında bile.

– Uçuyor, uçuyor, diye öyle kararlı bir şekilde ve öyle büyük bir mutlulukla bağırdım ki, hasta hemen gözlerini açtı.

Ona suyun içindeki yansımayı gösterdim. Gülümsedi.

Bu yaralıyı nasıl kurtardığımızı anlatmayacağım, onu doktorların kurtardığı âşık. Ama ben, derenin şarkısının ve mavi kız böceğinin koyun üzerinde karanlıkta uçtuğunu bildiren kararlı ve heyecanlı sözlerimin doktorlara yardım ettiğine inanıyorum.

MİHAİL MİHAYLOVIÇ PRIŞVIN (1873-1954)

Tüccar bir ailenin çocuğu olan Mihaıl Mihayloviç Prişvin 1902 yılında ziraat mühendisi diploması alır ve 1905 yılına kadar Rusya'da ziraat mühendisi olarak çalışır.

Başlangıçta Bolşevikler arasında yer alır, ancak daha sonra siyasi tercihi konusunda tereddütlerle dolu bir dönem geçirir. Devrimden sonra, kendi ifadesiyle "Çehov'un kahramanlarıyla birlikte olan yaşamı değil, şiirin doğduğu, insanla vahşi yaratıklar arasında önemli bir farkın olmadığı yaşamı" tercih eder ve köye yerleşir.

Naturalist geleneğin temsilcisi olarak kabul edilen Prişvin'in eserleri seyahatleriyle ve avcı, etnograf, coğrafyacı, gazete muhabiri kimlikleriyle yaptığı yolculuklarla bağlantılıdır. Eserleri gezi notları, günceleri, otobiyografik roman, tabiat notları, düz yazı formunda poema ve öyküler olarak sınıflandırılmaktadır.

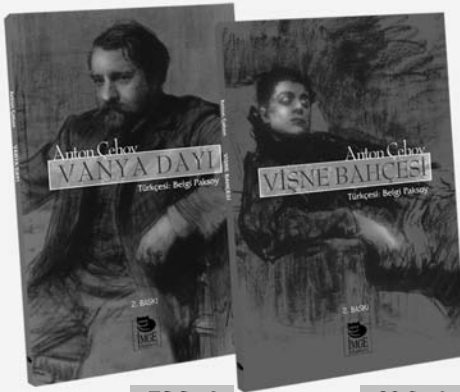
1908-12 yıllarında Petersburg edebiyat çevresinden A. Remizov ve D. Mereşkovski ile yakındır.

Eserlerinde doğaya duyulan sevgi, doğa olaylarına karşı hayranlık hissedilir. Paustovski'nin yazarı "Rus doğasının şarkıcısı" olarak nitelemesi bundandır.

Perestroykadan sonra eserleri üzerindeki sansür baskısı kalkmıştır.

Eserleri: V krayu ne nepugannih ptits: Gezi notu (1907), Jen-şen: Öykü/ düzyazı biçiminde poema (1933), Sten u gra-da nevidimogo: Deneme/ öykü (1909), Kaşçeeva tsep: Otobiyografik roman (1923-54), Fatseliya: Düzyazı biçiminde poema (1940) vd.

İ M G E K İ T A B E V İ Y A Y I N L A R I

2. Baskı 76 Sayfa
4,50 YTL

2. Baskı 89 Sayfa
5,25 YTL

Anton Çehov'dan
iki başyapıt:

Vanya Dayı
Vişne Bahçesi

Türkçesi: Belgi Paksoy

